

K R E I P I M A S I S
dėl Vyriausybės siūlomų alkoholio vartojimo mažinimo priemonių
2017-05-09

Mes, žemiau pasirašiusios Lietuvos nevyriausybinės organizacijos, veikiančios alkoholio kontrolės politikos formavimo ir jos įgyvendinimo, vartojimo prevencijos, žalos mažinimo, rehabilitacijos, sveikos gyvensenos ir sporto propagavimo, kultūros ir švietimo, jaunimo politikos formavimo ir užimtumo srityse, **kreipiamės į Jus prašydami palaikyti mokslu pagrįstas** ir Pasaulio sveikatos organizacijos rekomenduojamas **alkoholio vartojimo mažinimo** priemones, kurias **siūlo LR Vyriausybė**.

Pažymime tai, kad principinė alkoholio vartojimo mažinimo politika Lietuvai reikalinga jau seniai. Lietuvoje legalių alkoholinių gėrimų suvartojimas, tenkantis vienam 15 metų ir vyresniam gyventojui litrais, absoliutaus (100%) alkoholio siekia 14 l. Mirtingumas nuo kepenų cirozės, atsitiktinio apsinuodijimo alkoholiu ir kai kurių kitų su alkoholio vartojimu siejamų priežasčių Lietuvoje yra vienas aukščiausių Europos Sąjungoje (ES). Skaičiuojama, kad vien per 2010 m. alkoholio vartojimo sąlygota žala sudarė daugiau nei 214,7 mln. eurų¹.

Moksliniai tyrimai ir didelio alkoholio vartojimo problemas suvaldžiusių šalių patirtis rodo, kad būtent pasiūlos ir prieinamumo apribojimai davė didžiausią efektą ir yra pripažinti efektyviausiomis priemonėmis mažinant alkoholinių gėrimų vartojimą. Pasaulio sveikatos organizacijos ekspertai **įvardina tris veiksmingiausias, labiausiai mokslu pagrįstas ir ekonomiškai efektyviausias alkoholio vartojimo mažinimo priemones^{2,3,4,5,6,7}: alkoholinių gėrimų kainos didinimas, alkoholinių gėrimų prieinamumo mažinimas, visapusiškas alkoholinių gėrimų reklamos draudimas**.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad siekiant užtikrinti nuoseklų alkoholio įperkamo ir jo vartojimo mažėjimą, reikalinga kasmet tolygiai didinti akcizų tarifus visiems alkoholiniams gėrimams. Labai svarbu, kad numatytos priemonės būtų įgyvendinamos veiksmingai, todėl Lietuvos teisineje bazėje tikslinga apibrėžti administracinių teisės pažeidimų imitavimo sąvoką, kad administracinių teisės pažeidimų (alkoholinių gėrimų įsigijimo nepilnamečiams) imitavimo įgyvendinimas taptų teisėtai ir nuosekliai taikoma praktika.

Prašome jūsų nepasiduoti suinteresuotų verslo grupių spaudimui ir palaikyti alkoholio vartojimo mažinimą Lietuvoje.

Lietuvos medicinos studentų asociacija
Lietuvos nacionalinė vartotojų federacija
Lietuvos sveikatos psichologų sąjunga
Jaunųjų psichiatrų asociacija

¹ Štelemėkas, Mindaugas. *Alkoholio vartojimo socialinė ir ekonominė žala Lietuvoje*. Diss. Lithuanian University of Health Sciences, 2014.

² The AMPHORA Manifesto for effective alcohol policy in Europe. EASL [Internet]. [cited 2014 Jan 20]. Available from: http://www.easl.eu/_newsroom/latest-news/the-amphora-manifesto-for-effective-alcohol-policy-in-europe

³ Babor, Thomas. *Alcohol: no ordinary commodity: research and public policy*. Oxford University Press, 2010.

⁴ Anderson, Peter, and Ben Baumberg. "Alcohol in Europe: a public health perspective. A report for the European Commission." *Alcohol in Europe: a public health perspective. A report for the European Commission*. (2006).

⁵ Babor, Thomas F. "Alcohol research and the alcoholic beverage industry: issues, concerns and conflicts of interest." *Addiction* 104.s1 (2009): 34-47.

⁶ Babor, Thomas F., and Erin L. Winstanley. "The world of drinking: national alcohol control experiences in 18 countries." *Addiction* 103.5 (2008): 721-725.

⁷ Babor, Thomas F. "Commentary on Laslett et al.(2011): Alcohol-related collateral damage and the broader issue of alcohol's social costs." *Addiction* 106.9 (2011): 1612-1613.

Lietuvos sveikuolių sąjunga
Lietuvos vaikų dienos centrų asociacija
Lietuvos visuomenės sveikatos asociacija
Jaunųjų gydytojų asociacija (JGA)
Mentor Lietuva, asociacija
Nacionalinė katalikiškų mokyklų asociacija
Nacionalinė pagalbos nukentėjusiems autoįvykiuose asociacija
Nacionalinė vartotojų konfederacija
Priklausomybės ligų specialistų asociacija
Psichikos sveikatos iniciatyva, VšĮ
Actio Catholica Patria, jaunimo organizacija, VšĮ
Blaivios pramogos, VšĮ
Kauno jaunimo narkologijos pagalbos centras
Lietuvos blaivybės fondas
Blaivybės akademija, VšĮ
D&DM, VšĮ
Lietuvos nacionalinė vartotojų federacija
Valančiaus blaivystės sąjūdis
Eičiūnų kaimo vaikų ir jaunimo užimtumo centras
Kauno jėzuitų gimnazija, VšĮ
Klaipėdos jaunimo organizacijų asociacija
Krizių prevencijų centras, labdaros ir paramos fondas
Asociacija „Laisvas žmogus“
AG Invest advokatų profesinė bendrija
Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio Vilnius skyrius
LT Campus
Nauja pradžia
Rytojaus Lietuva
Sąjūdžio Vilniaus skyriaus taryba
Senamiesčio bendruomenės asociacija
Priklausomybės ligų reabilitacijos bendruomenė „Sugrįžimas“, VšĮ
Taikos kelias, VšĮ
Tavo galimybė, labdaros paramos fondas, UAB
Tėvai prieš narkotikus
VšĮ Ekovalstybė
VšĮ Skautų slėnis
Lietuvos blaivybės draugijos „Baltų ainiai“ Klaipėdos skyrius
Vysk. Motiejaus Valančiaus Blaivystės sąjūdžio Vilniaus skyrius
Taikos kelias
Vilniaus m. savivaldybės valstybinės kalbos reikalų komisijos pirmininkė
Lietuvos fronto bičiulių sąjūdis
Vilniaus sąjūdis
Žingsnis, Lietuvos krikščioniškojo jaunimo blaivybės sąjunga
Ukmergės šeimų bendruomenė „Sąmoninga tėvystė“
VšĮ „Vedų išmintis“
VšĮ „Auguko namai“
Vilniaus Pilaitės sveikuolių klubas „Gilužis“
Tauragės sveikuolių klubas „Harmonija“
Blaivios gyvensenos, sveikatos, sporto ir turizmo draugija „Optimalietis“
Panevėžio sveikuolių klubas „Atgaiva“
Žalioji sveikatos klubas "Žolinčių akademija"
Kaišiadorių sveikuolių klubas
Radviliškio sveikatos klubas „Atgaja“

Rokiškio rajono sveikatos klubas
VšĮ Krikščionybės žiniasklaidos tarnyba
VšĮ Tėvystės centras